

2,15/1,23.

Przepisy legalizacyjne o przymiarach innych niż przymiary blawatne.

Przepisy obowiązujące w dzielnicy po-pruskiej.

(Mitt. N. E. K. IV R. str. 45:)

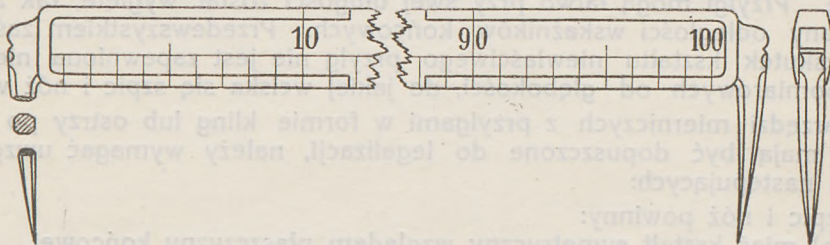
Uzupełnienie Instrukcji.

248. Urządzenia pomocnicze w przymiarach.

Przymiary z przylgami, tworzącymi kąt prosty z granią podziałkową, i przymiary z ostrzami, jak używane np. do rznięcia na długość drzewa piennego i kopalnianego, albo do mierzenia szerokości materiałów na dywany, desek i t. p., nie są we wszystkich wypadkach poprostu niedopuszczane do legalizacji.

Przyłgi i ostrza takie należy uważać raczej za urządzenia pomocnicze, które według § 4 E. O. niedopuszczalne są dopiero wtedy, gdy utrudniają lub czynią wątpliwem użycie przepisowe przymiarów (porównaj również J I, № 3 d).

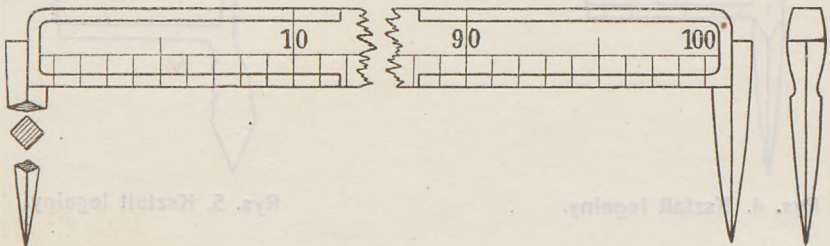
Przykładowo na rys. 1 ÷ 3 pokazane są takie urządzenia, które z wyżej przytoczonych względów nie mogą być uważane za legalne. Przymiar, przedstawiony na rys. 1, przede wszystkim nasuwa wątpliwość, czy ma być uważany za przymiar



Rys. 1. Kształt nielegalny.

końcowy, czy też kreskowy; następnie zaś, gdyby uważano go za połączenie obu rodzajów, powstaje wątpliwość, co należy uważać za ograniczenie przymiaru końcowego. Również i prawidłowe mierzenie tym przymiarem nie zawsze jest zabezpieczone. Gdyż jeżeli ostrza zagłębimy w drzewo pienne, to ze względu na ich położenie jednostronne pomiar będzie niedokładny o grubość ostrza w miejscu, do którego ono jest zagłębione.

W innym przymiarze, przedstawionym na rys. 2, ostrza umieszczone są co prawda symetrycznie względem końców właściwego przymiaru metrowego. Jedna-



Rys. 2. Kształt nielegalny.

Przepisy obowiązujące w miernictwie.

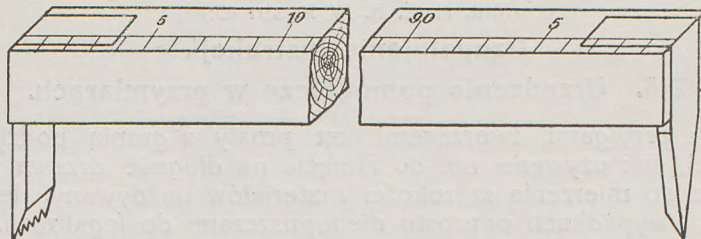
Czasopismo wydawane przez Główny Urząd Miar.

Warszawa, dnia 31 sierpnia 1929 r.

Układać w porządku wielkości liczb tytułowych.

kowoż i ta forma wykonania nie może być dopuszczona, gdyż nie daje się wogóle stwierdzić, gdzie jest ograniczenie końcowe przymiaru głównego, czy należy uważać go za przymiar kreskowy jednometrowy, czy też za przymiar końcowy.

Forma wykonania, przedstawiona na rys. 3, w której ostrza są w kształcie noża ząbkowanego, również nie jest legalna.



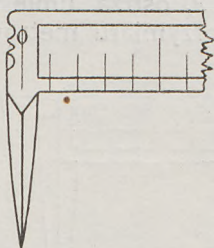
Rys. 3. Kształt nielegalny.

Wykonanie przyłg w ten sposób uprawniałoby w obrocie publicznym do mniemania, że w danym wypadku, jak w suwaku mierniczym, ograniczenia przymiaru są utworzone nie przez powierzchnie zewnętrzne przyłg, lecz przez powierzchnie wewnętrzne. Przyłgi mogą łatwo przy swej długości zostać wygięte, tak że istnieje obawa zmiany odległości wskaźników końcowych. Przedewszystkiem zaś i w tym wypadku wskutek kształtu niewłaściwego przyłg nie jest zapewniona niezależność wyników pomiarowych od głębokości, do jakiej wciska się szpic i nóż w drewno.

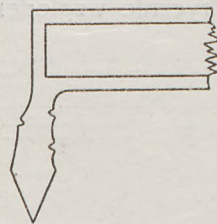
Od narzędzi mierniczych z przyłgami w formie kling lub ostrzy po obu stronach, o ile mają być dopuszczone do legalizacji, należy wymagać uwzględnienia wytycznych następujących:

1. Szpic i nóż powinny:
 - a) mieć kształt symetryczny względem płaszczyzny końcowej,
 - b) posiadać taką formę, któraby wyłączała możliwość zastosowania przymiaru jako przymiaru przyłgowego (szczękowego).
2. Kształt i wykonanie powinny wykluczać jakąkolwiek zmienność długości przymiaru, jak np. łatwe wyginanie szpica lub noża.

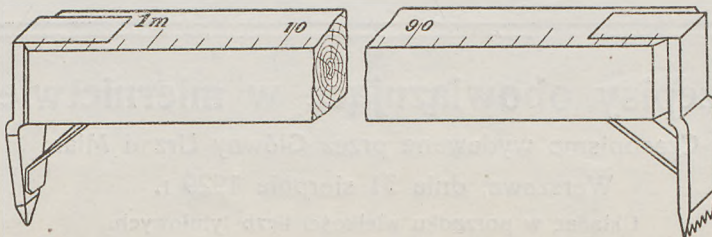
Przykłady przymiarów z takimi dopuszczalnymi urządzeniami pomocniczymi znajdujemy na rys. 4 ÷ 6.



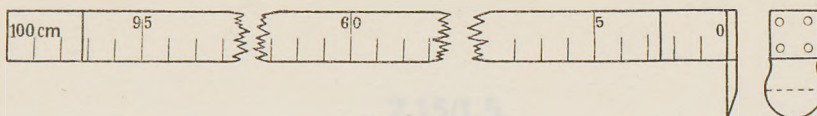
Rys. 4. Kształt legalny.



Rys. 5. Kształt legalny.



Rys. 6. Kształt legalny.



Rys. 7.

Przymiar końcowy z przylgą na jednym z końców (rys. 7), używany do mierzenia szerokości materiałów na dywany (chodniki), również jest godny legalizacji.

Na podstawie artykułów 11-go i 12-go dekretu o miarach z dnia 8 lutego 1919 r. (Dz. P. P. P. z 1919 poz. 211) i Dz. U. R. P. z 1923 poz. 551), 5-u i 19-go artów ustawy Niemieckiej o miarach (Maß- u. Gewichtsordnung) z dnia 30 maja 1902 r. (R. G. Bl. Nr. 349) i rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 lutego 1923 r. (Dz. U. R. P. poz. 166) w uzupełnieniu dotychczas obowiązujących przepisów legalizacyjnych, dotyczących przymiarów innych niż bławalne, zarządza się co następuje:

Wykonanie

§ 1.

Przymiary wykonane przy temperaturze podniesienia 20° są legalne (Dz. U. R. P. z 1929 poz. 11; POM 203/1).

Ważność cechy

§ 2.

Okręg ważności cechy legalizacyjnej na przymiarach innych niż bławalne trwa trzy lata. Biegnie od 1 stycznia roku, w którym legalizacja została dokonana.

Postanowienia końcowe

§ 3.

Przepisy niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Warszawa, dnia 24 kwietnia 1929 r.

SYBRYKOWSKI
L. 5

1) J. J. 2. Rozwój

Przepisy obowiązujące w miernictwie.

Wydział Miernictwa przy Głównym Urzędzie Miar

Warszawa, dnia 22 czerwca 1929 r.

Wzrost w miernictwie

